

SJVFS 2000:74

Saknr T 23

Utkom från trycket
den 11 maj 2000

**Statens jordbruksverks föreskrifter
om bekämpning av ljus ringröta på potatis;**

beslutade den 14 april 2000

Statens jordbruksverk föreskriver¹, med stöd av 4- 6, 9 och 25 §§
förordningen (1995:681) om växtskydd m.m., följande.

Inledande bestämmelser

1 § Dessa bestämmelser har till syfte att lokalisera och kartlägga utbredningen av bakterien *Clavibacter michiganensis* (Smith) Davis *et al.* ssp. *sepedonicus* (Spieckermann et Kotthoff) Davis *et al.* (i dessa föreskrifter kallad "skadegöraren"), vilken orsakar sjukdomen ljus ringröta på potatis, förhindra dess förekomst och spridning samt om skadegöraren påträffas, bekämpa den i syfte att utrota den.

2 § I dessa föreskrifter avses med

brukningsenhet: fastighet eller företag bestående av en eller flera registerfastigheter eller delar av sådana med gemensam användning av maskiner och annan utrustning för produktion av potatis, samt

potatisparti: knölar eller plantor av potatis som har ursprung i ett eller flera avgränsade odlingsfält inom en brukningsenhet och som är baserade på ett utsäde med enhetlig bakgrund.

3 § Allt innehav och all hantering av skadegöraren är förbjuden.

4 § Officiell undersökning och provtagning för analys av förekomst av skadegöraren görs genom Statens jordbruksverks försorg.

Analys av eventuell förekomst av skadegöraren utförs av laboratorium som godkänts av Jordbruksverket.

---

¹ Jfr rådets direktiv 93/85/EEG av den 4 oktober 1993 om bekämpning av ljus ringröta på potatis (EGT L 259, 18.10.1993, s. 1, Celex 31993L0085).

5 § Ett potatisparti odlat i Sverige skall anses vara smittat av skadegöraren om det i ett uttaget prov har visat sig innehålla smitta av skadegöraren vid användning av två olika serologiska testmetoder eller i ett äggplantstest eller då ett otvetydigt synligt symptom av skadegöraren har konstaterats.

Ett potatisparti odlat i annat land än i Sverige skall anses vara smittat av skadegöraren om det i ett uttaget prov har visat sig innehålla smitta av skadegöraren enligt de testmetoder som föreskrivs i bilaga 1 till direktiv 93/85/EEG.

6 § Knölar eller plantor av potatis avsedda för plantering skall uppfylla kraven i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1995:94) om skyddsåtgärder mot spridning av växtskadegörare samt härstamma i direkt led från material som har erhållits genom ett av Jordbruksverket godkänt program och som har konstaterats vara fritt från skadegöraren vid undersökning enligt 5 §.

Förfarande vid misstänkt förekomst av skadegöraren

7 § Misstanke om förekomst av skadegöraren kan grundas på misstänkta synliga symptom av skadegöraren, eller positiva resultat av lämpliga test.

I avvaktan på slutligt resultat enligt 5 § får ett potatisparti, från vilket ett prov med misstänkt förekomst av skadegöraren tagits, inte förflyttas utan tillstånd av Jordbruksverket. Förflyttning kan endast tillåtas under förutsättning att det inte finns någon identifierbar risk för spridning av skadegöraren och att förflyttningen sker under officiell övervakning som fastställs av Jordbruksverket.

Jordbruksverket skall i avvaktan på resultat enligt 5 § i det enskilda fallet besluta om ytterligare åtgärder för att spåra den misstänkta skadegörarens ursprung och för att förhindra risk för spridning av skadegöraren. Ett sådant beslut gäller till dess att det slutliga resultatet har erhållits.

Förfarande vid bekräftad förekomst av skadegöraren

8 § Vid bekräftad förekomst av skadegöraren i ett prov av knölar eller plantor av potatis skall provtagning och undersökning av förekomst av skadegöraren genomföras i andra potatispartier som är klonmässigt närbesläktade eller har varit i kontakt med det potatisparti där skadegöraren har konstaterats.

9 § Jordbruksverket beslutar i det enskilda fallet om smittans omfattning. Det potatisparti från vilket provet tagits skall förklaras smittat av skadegöraren och om risk för spridning av skadegöraren förekommer även följande: kvarvarande potatispartier på brukningsenheten, klonmässigt närbesläktade potatispartier, maskiner, redskap, transportmedel, lager eller

delar därav, packningsutrustning och annan utrustning inklusive förpackningsmaterial, eller annat material i förekommande fall som kan ha kommit i kontakt med det smittade potatispartiet, samt de fält på vilka det smittade partiet odlats.

10 § Jordbruksverket beslutar i det enskilda fallet om den troliga smittans utbredning till följd av kontakt med det smittade potatispartiet genom odling, produktion eller annan hantering. All kvarvarande potatis som odlats på samma brukningsenhet som det smittade potatispartiet, skall anses vara troligen smittad om inget annat beslutats med stöd av 9 §. Detsamma gäller även potatispartier som förvaras eller har förvarats inom brukningsenheten under den period då potatispartiet med bekräftad förekomst av skadegöraren har förvarats där.

Avgränsning av riskområde för skadegöraren

11 § Jordbruksverket beslutar i det enskilda fallet om avgränsning av ett riskområde för skadegöraren inom vilket smitta enligt 9 § förekommer eller inom vilket ytterligare smittspridning är möjlig i enlighet med vad som anges i 8 - 10 §§.

Riskområdet för skadegöraren kvarstår under minst tre odlingsår efter det att förekomst av skadegöraren har fastställts inom området.

Rengöring, desinficering och destruktion

12 § Rengöring, desinficering och destruktion skall ske enligt anvisning från Jordbruksverket.

Maskiner, redskap, transportmedel, lager eller delar därav, packningsutrustning och annan utrustning, inklusive förpackningsmaterial, som har varit i kontakt med ett smittat potatisparti, eller enligt 10 § troligen smittat potatisparti, skall rengöras och desinficeras enligt anvisning från Jordbruksverket innan de åter får användas. Förpackningsmaterial och mindre föremål får istället förstöras.

Dokumentation som styrker åtgärder för rengöring, desinficering och destruktion enligt andra stycket skall snarast efter vidtagen åtgärd lämnas in till länsstyrelsen.

Bortskaffande av smittat potatisparti

13 § Det potatisparti och annat material i förekommande fall som har förklarats vara smittat av skadegöraren får inte förflyttas utan Jordbruksverkets tillstånd. Förflyttning kan endast tillåtas under förutsättning att det inte finns någon identifierbar risk för spridning av skadegöraren och att det sker under officiell övervakning som fastställs av Jordbruksverket.

14 § Det potatisparti som har förklarats vara smittat av skadegöraren får inte användas för vidare odling. Det skall bortskaffas genom

1. destruktion,
2. leverans, direkt och utan omlastning, för bearbetning till av Jordbruksverket godkänd industriell anläggning, eller
3. annan användning beslutad av Jordbruksverket, till exempel direkt leverans utan omlastning för användning i storkök eller för foderändamål, under förutsättning att det inte finns någon identifierbar risk för spridning av skadegöraren.

Dokumentation som styrker åtgärder för bortskaffandet av smittade potatispartier skall snarast efter vidtagen åtgärd lämnas in till länsstyrelsen.

Bortskaffande av troligen smittat potatisparti

15 § Det potatisparti som enligt 10 § är troligen smittat av skadegöraren får inte användas för vidare odling. Det skall bortskaffas enligt 14 § 1-3 eller genom användning som matpotatis avsedd för konsumtion, levererad direkt färdigförpackad och utan att ompaketering får ske.

Dokumentation som styrker åtgärder för bortskaffandet av troligen smittade potatispartier skall snarast efter vidtagen åtgärd lämnas in till länsstyrelsen.

Åtgärder på fält som har förklarats smittade av skadegöraren

16 § För fält som har förklarats smittade av skadegöraren beslutar Jordbruksverket i det enskilda fallet om att bestämmelserna i antingen 17 eller 18 §§ skall tillämpas.

17 § Under minst tre odlingsår efter det att skadegöraren påvisats får potatis inte odlas. Under denna tid skall åtgärder vidtas för att utrota plantor från övervintrade knölar av potatis. Fältet måste dessutom under två på varandra följande odlingsår ha varit fritt från övervintrade knölar av potatis innan odling av potatis åter är tillåten.

Den första tillåtna potatisgrödan skall vara baserad på certifierat utsäde och får endast avse produktion av annan potatis än utsädespotatis.

Även den potatisgröda som följer den första tillåtna potatisgrödan, i en lämplig växtföljd, skall vara baserad på certifierat utsäde och får då också avse produktion av utsädespotatis.

Dokumentation som styrker användning av certifierat utsäde enligt andra och tredje styckena skall lämnas till länsstyrelsen senast den 1 maj det aktuella odlingsåret. I det fall utsädesköp sker efter den 1 maj skall den avsedda dokumentationen lämnas till länsstyrelsen snarast därefter.

18 § Under minst fyra odlingsår efter det att skadegöraren påvisats skall åtgärder vidtas för att utrota plantor från övervintrade knölar av potatis. Under denna period skall fältet ligga i träda med ofta återkommande bearbetningar eller ligga i permanent slätter- eller betesvall med ofta återkommande slätter eller intensivt bete.

Den första tillåtna potatisgrödan skall vara baserad på certifierat utsäde och får även avse produktion av utsädespotatis.

Dokumentation som styrker användning av certifierat utsäde enligt andra stycket skall lämnas till länsstyrelsen senast den 1 maj det aktuella odlingsåret. I det fall utsädesköp sker efter den 1 maj skall den avsedda dokumentationen lämnas till länsstyrelsen snarast därefter.

Åtgärder på andra fält på smittad brukningsenhet än de som har förklarats vara smittade av skadegöraren

19 § På andra fält på smittad brukningsenhet än de som har förklarats vara smittade av skadegöraren skall under minst tre odlingsår efter det att skadegöraren påvisats vidtas åtgärder för att utrota plantor från övervintrade knölar av potatis.

Under förutsättning att länsstyrelsen bedömer att fältet är fritt från plantor från övervintrade knölar av potatis, får det odlas potatis under det odlingsår som följer efter det att skadegöraren påvisats. Om odling tillåts skall denna vara baserad på certifierat utsäde samt vara avsedd för produktion av annan potatis än utsädespotatis.

Under det andra och tredje odlingsåret efter det att skadegöraren påvisats skall potatisodling vara baserad på av Jordbruksverket godkänt utsäde och får endast avse produktion av annan potatis än utsädespotatis.

Dokumentation som styrker användning av certifierat utsäde enligt andra stycket skall lämnas till länsstyrelsen senast den 1 maj det aktuella odlingsåret. I det fall utsädesköp sker efter den 1 maj skall den avsedda dokumentationen lämnas till länsstyrelsen snarast därefter.

Åtgärder på övriga fält inom riskområde för skadegöraren

20 § På fält inom riskområde enligt 11 §, som inte omfattas av vad som avses i 17-19 §§, skall minst en gång under den period området är förklarat som riskområde för skadegöraren, användas certifierat utsäde för odling av potatis. Ur skörd som härstammar från sådant utsäde får därefter tas utsäde, dock enbart för eget behov. Skördad utsädespotatis skall hanteras avskilt från annan potatis.

Dokumentation som styrker användning av certifierat utsäde enligt första stycket skall lämnas till länsstyrelsen senast den 1 maj det aktuella

odlingsåret. I det fall utsädesköp sker efter den 1 maj skall den avsedda dokumentationen lämnas till länsstyrelsen snarast därefter.

Rengöring och desinficering inom riskområde för skadegöraren

21 § Under minst fem odlingsår efter det att skadegöraren påvisats skall rengöring och desinficering årligen utföras enligt anvisning från Jordbruksverket. Sådan rengöring och desinficering skall omfatta maskiner, redskap, transportmedel, lager eller delar därav, packningsutrustning och annan utrustning, inklusive förpackningsmaterial, som används inom riskområde avgränsat enligt 11 §.

Dokumentation som styrker åtgärder för rengöring och desinficering enligt första stycket skall snarast efter vidtagen åtgärd lämnas in till länsstyrelsen.

Utbytbart odlingssubstrat

22 § I produktionssystem där det är möjligt att fullständigt byta ut odlingssubstratet skall saneringsarbetet ske enligt anvisning från Jordbruksverket.

Länsstyrelsens ansvar

23 § När skadegöraren konstaterats på en brukningsenhet och länsstyrelsen av Jordbruksverket fått kännedom om detta skall länsstyrelsen efter samråd med odlaren snarast möjligt vidta följande åtgärder:

1. Upprätta en rapport över följande:

a. De potatispartier som fanns kvar på brukningsenheten vid den tidpunkt då skadegöraren påträffades. Sort och uppskattad mängd för respektive potatisparti skall anges.

b. Eventuellt samarbete med andra odlare eller företag vad gäller maskiner och utrustning för odling, sortering, paketering eller lagring av potatis under det senaste odlingsåret.

c. Vilka odlare eller företag som fram till dess skadegöraren konstaterats mottagit potatis producerad under det senaste odlingsåret.

d. Certifieringsnummer eller motsvarande för det utsäde som använts under det senaste odlingsåret.

2. Markera följande på den ekonomiska kartan eller motsvarande:

a. Det eller de fält där potatis odlats under det senaste odlingsåret.

b. Det eller de fält där det potatisparti odlats i vilken skadegöraren påträffats.

Den dokumentation som avses i första stycket skall snarast lämnas till Jordbruksverket.

24 § Länsstyrelsen skall följa upp kraven på växtföljd samt resultatet av de åtgärder angående förekomst av plantor från övervintrade knölar av potatis som föreskrivs i 17-19 §§ och årligen, senast den 1 september, skriftligen meddela Jordbruksverket resultatet av denna uppföljning.

Vidare skall länsstyrelsen årligen, senast den 15 maj till Jordbruksverket överlämna sådan dokumentation som skall ha kommit in i enlighet med vad som anges i 12, 14, 15 samt 17 - 21 §§. Kompletterande information får lämnas därefter.

I det fall länsstyrelsen har misstanke eller kännedom om att åtgärder enligt dessa föreskrifter eller enligt beslut om bekämpning av skadegöraren inte har efterlevts skall länsstyrelsen snarast möjligt underrätta Jordbruksverket om detta. Länsstyrelsen skall även i övrigt medverka vid bekämpning av skadegöraren på sätt som Jordbruksverket beslutar.

Övriga bestämmelser

25 § Jordbruksverket kan besluta om undantag från föreskrifterna i denna författning om så kan ske utan att bestämmelserna i direktiv 93/85/EEG eftersätts.

26 § Ytterligare bestämmelser om märkning av potatis som omsätts inom Europeiska unionen samt om innehav och hantering av kulturer av skadegöraren finns i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1995:94) om skyddsåtgärder mot spridning av växtskadegörare respektive i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1996:13) om införsel från tredje land eller förflyttning inom Europeiska unionen (EU) av växter m.m. för vetenskapligt ändamål.

Denna författning träder i kraft den 15 maj 2000, då Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1996:65) om bekämpning av ljus ringröta på potatis skall upphöra att gälla.

INGBRITT IRHAMMAR

Karin Nordin
(Växtinspektionen)